

รหัสโครงการ : MRG5180144

ระยะเวลาโครงการ : 1 ปี 4 เดือน

ชื่อโครงการ : บทบาทของการร่วมมือและความสัมพันธ์ที่มีต่อความสามารถในการดูดซับความรู้และนวัตกรรม : การแพร่กระจายความรู้ของธุรกิจบริการขนส่งด่วนในประเทศไทย

ชื่อนักวิจัย : ดร.สุรัสวดี ราชกุลชัย

E-mail Address : jak45jdba@hotmail.com

คำหลัก : ความสามารถในการดูดซับความรู้ การรับรู้ความรู้โดยไม่ตั้งใจ การร่วมมือ ความสัมพันธ์

ความสามารถในการดูดซับความรู้ เป็นสมรรถนะหรือความสามารถพิเศษขององค์การ ซึ่งประกอบด้วยความสามารถในการดูดซับเชิงศักยภาพ (ความสามารถด้านการแสวงหาเรียนรู้ทำซ้ำลอกเลียน) และ ความสามารถในการดูดซับเชิงประยุกต์ (ความสามารถด้านการแปรสภาพปรับเปลี่ยนแปลงองค์ความรู้นำไปใช้ประโยชน์ในเชิงการแข่งขัน) มีบทบาทสำคัญที่ถูกมองข้ามไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร จนกระทั่งมีการปรับและสร้างเป็นแบบจำลองใหม่ งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาต่อยอดองค์ความรู้จากงานวิจัยของสุรัสวดี (2549) ที่ใช้กรอบแนวคิดช่องทางการรับรู้หรือแพร่กระจายความรู้โดยไม่ตั้งใจ มาพัฒนาและสร้างปัจจัยอิทธิพลตัวใหม่ ที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการดูดซับความรู้และนวัตกรรม โดยการวิจัยครั้งนี้ทำการขยายผลต่อยอดด้วยการทดสอบเชิงประจักษ์ตัวแบบจำลองใหม่ ให้ครอบคลุมระบบความสัมพันธ์ระหว่างองค์การตามห่วงโซ่อุปทานฝั่งปลายน้ำ หรือเป็นการศึกษาผลกระทบต่อลูกค้าที่ใช้ธุรกิจบริการขนส่งด่วน ถือเป็น การสำรวจและทดสอบความสัมพันธ์ ในอุตสาหกรรมภาคบริการโครงสร้างพื้นฐานประเภทฐานองค์ความรู้สูงในประเทศไทย เป็นครั้งแรก ซึ่งงานวิจัยนี้จะทำให้เห็นว่า บริษัทท้องถิ่นในไทยสามารถได้รับประโยชน์ จากการรับรู้หรือแพร่กระจายความรู้โดยไม่ตั้งใจของธุรกิจบริการขนส่งด่วน ด้วยการใช้วิธีการร่วมมือ(ช่องทางการรับรู้ด้านงาน) และ ความสัมพันธ์(ช่องทางการรับรู้ด้านสังคม) หรือไม่ว่าอย่างไรและได้ประโยชน์อะไร

การสำรวจทำโดยการส่งแบบสอบถาม 1,300 ชุด ไปยังสี่กลุ่มธุรกิจส่งออกสำคัญในไทยซึ่งเป็นลูกค้าหลักที่ใช้ธุรกิจบริการขนส่งด่วน ได้รับการตอบกลับ 283 ชุด ผลการทดสอบและวิเคราะห์สถิติโมเดลสมการโครงสร้าง แสดงความเหมาะสมใช้ได้ของแบบจำลองตามสมมติฐาน จากผลลัพธ์สรุปว่า (1) การร่วมมือวางแผนและการร่วมลงมือปฏิบัติงาน มีบทบาทสำคัญต่อการสร้างนวัตกรรมด้านการบริหารและนวัตกรรมด้านการตลาดผ่านความสามารถในการดูดซับเชิงศักยภาพ (2) รูปแบบการสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการและการร่วมมือแก้ไขปัญหา มีผลกระทบต่อนวัตกรรมผ่านความสามารถในการดูดซับเชิงประยุกต์ (3) ความผูกพันแบบแน่นแฟ้น มีผลเชิงลบต่อความสามารถในการดูดซับความรู้ของลูกค้า และไม่มีอิทธิพลต่อนวัตกรรม (4) ความสามารถในการดูดซับความรู้มีบทบาทสำคัญในการเป็นปัจจัยสื่อกลาง โดยที่องค์ประกอบเชิงศักยภาพและเชิงประยุกต์ต้องพึ่งพากัน จึงควรจัดให้มีกลไกประสิทธิภาพภายในองค์การใช้สนับสนุนให้เกิดความเชื่อมโยงเกื้อกูลกันและกัน ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาวิจัย ในเชิงวิชาการทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่แบบบูรณาการที่สามารถขยายผลต่อยอดได้ต่อเนื่อง ในเชิงปฏิบัติทำให้ผู้บริหารและผู้วางแผนระดับนโยบาย สามารถกำหนดแนวทางกลยุทธ์หรือยุทธวิธีจากกิจกรรมเครือข่าย เพื่อสร้างเสริมพัฒนาความสามารถในการดูดซับความรู้และนวัตกรรมได้ ด้วยการคัดเลือกสรรกลไกการร่วมมือและกลไกความสัมพันธ์ที่เหมาะสม เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ที่รับรู้จากผู้ให้บริการที่มีฐานองค์ความรู้สูง ซึ่งถือเป็นความรู้ประเภทส่วนเหลือทิ้งทางเศรษฐศาสตร์ที่ผู้รับไม่เสียต้นทุนทางตรงและไม่จำเป็นต้องมีการทำสัญญาผูกมัดเป็นทางการ